

NIERÓWIENKA WSCHODNIA (*EXOMALA ORIENTALIS*)

AGROFAG PODLEGAJĄCY OBOWIĄZKOWI ZWALCZANIA

Larwa (pędrak) *Exomala orientalis* (po lewej) oraz placowate obumieranie traw w wyniku żerowania larw (po prawej); fot. dzięki uprzejmości Jim Baker, North Carolina State University, USA Bugwood.org; <https://www.ipmimages.org/browse/subthumb.cfm?sub=7736> (po lewej) oraz www.cabidigitallibrary.org/doi/10.1079/cabicompndium.5510 (po prawej)

Dorosły chrząszcz *Exomala orientalis* fot. <https://bugguide.net/node/view/746288/bgimage>

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania i opis agrofaga

Exomala orientalis występuje w Ameryce Północnej (USA) oraz Azji (Chiny, Filipiny, Indie, Japonia, Korea (Południowa i Północna) i w Mikronezji.

Znajdujące się w glebie pędraki po wylęgu mają 1,5 mm długości, a po upływie 3 miesięcy dorastają do 25 mm. Pędraki są łukowato zgięte, białawe z ciemniejszą głową i posiadają trzy pary odnóży.

Na brzusznej stronie odwłoka pędraka znajdują się dwa podłużne rzędy ostrów kolców (po 11-15 kolców w każdym rzędzie), a otwór analny jest ułożony poprzecznie, nigdy w formie litery V lub Y. Na roślinach widoczne są postaci dorosłe owada (dorosłe chrząszcze), które mają 8-11 mm długości i 4,5-6 mm szerokości; a ich ubarwienie jest słomkowe z czarnymi plamami, chociaż spotyka się osobniki całkowicie słomkowe i całkowicie czarne. Tułów może być przedzielony jasną linią biegnącą przez jego środek. Na pokrywach znajdują się zazwyczaj jeden lub dwa pasy w kształcie litery U, oraz po jednej, czarnej plamie usytuowanej po wewnętrznej stronie nasady pokryw.

Rośliny żywicielskie

Larwy uszkadzają korzenie kukurydzy (*Zea mays*), ananasa (*Ananas comosus*), trzciny cukrowej (*Saccharum officinarum*), traw (Poaceae) i warzyw, natomiast owady dorosłe żerują w kwiatach *Alcea rosea*, dali (*Dahlia* spp.), irysa (*Iris* spp.), floksa (*Phlox* spp.) i róży (*Rosa* spp.).

Objawy występowania i szkodliwość

Larwy (pędraki) podgryzają korzenie tuż pod powierzchnią gleby i w czasie suchego i ciepłego lata porażone rośliny stosunkowo szybko obumierają, zazwyczaj placowo. W przypadku dużego zagęszczenia larw w glebie, na polu pojawiają się place martwych i szerniałych roślin. Chrząszcze żerują na liściach roślin odżywiając się miękką tkanką między żyłkami, co doprowadza do szkielecowania liści, w konsekwencji ich więdnienia i opadania.

Generalnie szkodliwość pędraków jest większa od szkodliwości dorosłych chrząszczy. W wyniku intensywnego żerowania pędraków może nastąpić zniszczenie znacznej liczby roślin na trawnikach.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Osobniki dorosłe mogą przelatywać na niewielką odległość. Na większy dystans osobniki szkodnika mogą rozprzestrzeniać się wraz z roślinami, kwiatami ciętymi, glebą itp. Dorosłe chrząszcze mogą być przypadkowo przeniesione na opakowaniach i środkach transportu, a pędraki mogą znajdować się w glebie zanieczyszczającej maszyny rolnicze, środki transportu, itp.

Kontrola uszkodzeń i pobieranie prób

Informacje nt. uszkodzeń, terminu kontroli miejsc pobierania prób oraz rodzaju pobieranego materiału znajdują się w dokumencie „Agrofagi kwarantannowe spoza UE” na stronie: <http://piorin.gov.pl/zdrowie-roslin/agrofagi-szkodliwe/>.

Postępowanie w przypadku podejrzenia wystąpienia agrofaga

W przypadku podejrzeń co do obecności agrofaga w importowanym materiale roślinnym oraz w krajowych uprawach gatunków żywicielskich, zwłaszcza kukurydzy, na trawnikach, itp., należy poinformować o tym fakcie najbliższą jednostkę organizacyjną Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN). Oddziały PIORiN umiejscowione są w większości miast powiatowych. Dane kontaktowe tych jednostek znajdują się na stronie <http://piorin.gov.pl/>.

Wymagania fitosanitarne

W Unii Europejskiej, a tym samym w Polsce gatunki *Exomala orientalis* podlega obowiązkowi zwalczania (jest to agrofag kwarantanny w Unii).